

Komisja
Europejska

Wspólny pieniądz Wiele możliwości

JEDNA WALUTA DLA JEDNEJ EUROPY

Droga do euro

R@ZEM
OD 1957

JEDNA WALUTA DLA JEDNEJ EUROPY

Droga do euro

SPIS TREŚCI

Czym jest unia gospodarcza i walutowa	1
Droga do unii gospodarczej i walutowej: 1957–1999	2
Wprowadzenie euro: 1999–2002	8
Zarządzanie unią gospodarczą i walutową	9
Dalsze rozszerzanie strefy euro	11
Dotychczasowe osiągnięcia	13
Euro w liczbach	17
Euro na zdjęciach	18
Słownik	20

Czym jest unia gospodarcza i walutowa

Najogólniej mówiąc, unia gospodarcza i walutowa (UGW) stanowi element procesu integracji gospodarczej. Niezależne państwa mogą w różnym stopniu integrować poszczególne gospodarki krajowe, aby uzyskać korzyści płynące z wielkości, na przykład większej wydajności wewnętrznej oraz lepszej odporności na wydarzenia zewnętrzne. Proces dochodzenia do pełnej integracji gospodarczej można podzielić na sześć etapów.

ETAPY INTEGRACJI GOSPODARCZEJ

1. Strefa handlu preferencyjnego (zredukowane taryfy celne pomiędzy pewnymi państwami)
2. Strefa wolnego handlu (brak taryf wewnętrznych dla niektórych lub wszystkich towarów w handlu pomiędzy państwami uczestniczącymi)
3. Unia celna (takie same zewnętrzne taryfy celne dla państw trzecich oraz wspólna polityka handlowa)
4. Wspólny rynek (wspólne przepisy dotyczące produktów oraz swobodny przepływ towarów, kapitału, siły roboczej i usług)
5. Unia gospodarcza i walutowa (jednolity rynek z jedną walutą i polityką monetarną)
6. Pełna integracja gospodarcza (wszystkie wyżej wymienione cechy oraz ujednolicona polityka fiskalna i inne działy polityki gospodarczej)

INTEGRACJA GOSPODARCZA I UGW W EUROPIE

Stopień zaawansowania integracji gospodarczej w obrębie Unii Europejskiej jest różny. Wszystkie państwa należące do Unii Europejskiej są częścią tego, co nazywamy UGW, i tworzą wspólny rynek, znany pod nazwą **jednolitego rynku**. Państwa członkowskie w sposób skoordynowany formułują założenia krajowych polityk gospodarczych, mając na uwadze nadrzędne dążenie do wspierania celów UGW. Przyjęcie waluty euro jest zobowiązaniem przyjętym na mocy Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (dalej nazywanego traktatem lub **traktatem WE**). Część państw członkowskich znajduje się na dalszym etapie integracji i przyjęło wspólną walutę – euro. Państwa te tworzą strefę euro oraz, oprócz jednej waluty, posiadają wspólną **politykę monetarną**, prowadzoną przez **Europejski Bank Centralny**. Te państwa członkowskie, które nie należą do strefy euro, zachowały własne waluty oraz prowadzą własną politykę monetarną. Zatem obecny stopień zaawansowania procesu integracji gospodarczej w ramach UGW stanowi mieszkankę czwartego i piątego z wyżej wymienionych etapów. Osiągnięcie pełnej integracji gospodarczej wymagałoby od wszystkich państw członkowskich dołączenia do strefy euro oraz zharmonizowania ich polityk fiskalnych, w tym polityki podatkowej oraz innych dziedzin polityki gospodarczej.

Terminy wydrukowane niebieską czcionką zostały wyjaśnione w słowniku na końcu publikacji.

Wzory z przeszłości

Integracja gospodarcza niezależnych państw nie jest niczym nowym. Łacińska Unia Monetarna, w której skład wchodziły Francja, Belgia, Szwajcaria, Włochy i Grecja, istniała od 1865 do 1927 r. Skandynawska Unia Walutowa Szwecji, Danii i Norwegii istniała od 1873 do 1924 r. Niemiecki Związek Celny (Zollverein) to przykład unii, która odniosła największe sukcesy. Powstała ona jako unia celna księstw niemieckich w 1834 r., a w 1875 r. utworzono bank centralny Rzeszy (Reichsbank) oraz przyjęto jedną walutę – markę Rzeszy (Reichsmark).

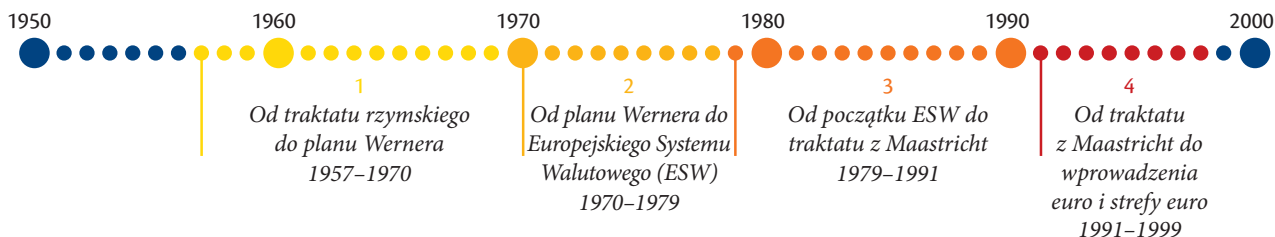
Droga do unii gospodarczej i walutowej: 1957–1999

Unia gospodarcza i walutowa stanowiła powracający cel Unii Europejskiej od późnych lat sześćdziesiątych, ponieważ niosła ze sobą obietnicę stabilności walutowej oraz warunków dla wyższego wzrostu i większego zatrudnienia. Jednak na drodze do tego celu napotymano wiele przeszkód natury ekonomicznej i politycznej, które udało się ostatecznie przezwyciężyć dopiero w momencie podpisania w 1992 r. **TRAKTATU Z MAASTRICHT** (zwanego również Traktatem o Unii Europejskiej i traktatem UE). Słabe wsparcie polityczne, podzia-

ły w zakresie priorytetów gospodarczych, brak gospodarczej zbieżności i rozwój międzynarodowych rynków walutowych poza kontrolą Unii odegrały na przestrzeni lat istotną rolę w opóźnieniu utworzenia UGW.

Niemniej jednak druga połowa XX wieku to ciągłe poszukiwanie przez państwa członkowskie bliższej współpracy gospodarczej, co miało wzmocnić więzy polityczne pomiędzy nimi oraz chronić wspólny rynek.

Drogę do dzisiejszej unii gospodarczej i walutowej można podzielić na cztery fazy:

© Wspólnota Europejskie

powyżej: podpisanie traktatu rzymskiego (25 marca 1957 r.)

poniżej: Pierre Werner

OD TRAKTATU RZYMSKIEGO DO PLANU WERNERA: 1957–1970

Traktat rzymski nie wspomina o walucie

Powojenny porządek dla gospodarek rynkowych Europy, Ameryki Północnej i Japonii został zbudowany na bazie systemu **Bretton Woods**, który określił międzynarodowe mechanizmy stabilizujące światowy system walutowy w oparciu o złoto lub dolara. Tym samym twórcy **traktatu rzymskiego** przyjęli, że stabilne waluty pozostaną normalnym stanem rzeczy, a integracja europejska będzie mogła bezpiecznie bazować na utworzeniu unii celnej oraz wspólnego rynku, umożliwiającego swobodny przepływ towarów, usług, osób i kapitału.

Nieoczekiwane zawirowania walutowe w późnych latach sześćdziesiątych

System Bretton Woods zaczął wykazywać oznaki niewydolności w późnych latach pięćdziesiątych, a przed 1968–1969 wystąpiło zagrożenie nową erą niestabilności walutowej, kiedy zawirowania rynkowe wymusiły rewaluację marki niemieckiej oraz dewaluację franka francuskiego. Zagroziło to wspólnemu systemowi cenowemu stanowiącemu element wspólnej polityki rolnej, która w tamtym okresie była największym osiągnięciem Wspólnoty Europejskiej.

Wspólnota poszukuje rozkwitu gospodarczego oraz rozwoju politycznego w UGW

Dążąc do przeciwdziałania negatywnym skutkom tych niepokojących wydarzeń oraz mając na uwadze duże zaawansowanie procesu wdrażania unii celnej, Wspólnota podjęła usilne starania, aby ustanowić nowe cele rozwoju politycznego na następną dekadę. Plan Barre'a z 1969 r., proponujący pogłębioną koordynację gospodarczą, nadał rozpędu zamiarom Wspólnoty, a UGW została przedstawiona jako formalny cel na szczycie w Hadze w 1969 r. Przywódcy państw europejskich powołali grupę wysokiego szczebla pod przewodnictwem premiera Luksemburga Pierre'a Wernera, której celem było opracowanie sprawozdania na temat możliwości zakończenia procesu tworzenia UGW przed 1980 r.

Plan Wernera – UGW w trzech etapach

Grupa Wernera przedstawiła ostateczny raport w październiku 1970 r., prezentując założenia trój etapowego procesu utworzenia UGW w ciągu dziesięciu lat. Ostatecznym celem miała być definitywna wymienialność walut, swobodny przepływ kapitału oraz trwałe zamrożenie kursów walutowych – być może nawet wspólny pieniądź. Aby osiągnąć te cele, w raporcie wzywano do ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych oraz stóp procentowych i zarządzania rezerwami na poziomie Wspólnoty oraz uzgodniono ramy krajowych polityk budżetowych.

OD PLANU WERNERA DO EUROPEJSKIEGO SYSTEMU WALUTOWEGO:

1970–1979

Pomimo istniejących rozbieżności pomiędzy państwami członkowskimi w stosunku do niektórych głównych zaleceń planu, w marcu 1971 r. osiągnięto porozumienie co do zasady trój etapowego podejścia do UGW. Pierwszy etap, zmniejszenie wahań kursów walutowych, miał zostać przeprowadzony jako eksperyment, bez zobowiązań odnośnie do kolejnych etapów.

Niestety, plan Wernera zakładał, że kursy wymiany wobec dolara będą stałe. Kiedy Stany Zjednoczone w praktyce upłynniły kurs dolara od sierpnia 1971 r., fala niestabilności rynkowej spowodowała rosnącą presję na markę niemiecką i zniszczyła nadzieje na bliższe związanie ze sobą walut państw Wspólnoty.

Wąż w tunelu

Aby poprawić sytuację, w marcu 1972 r. państwa członkowskie stworzyły **węża w tunelu** – mechanizm utrzymywania pod kontrolą kursów walut (wąż) państw członkowskich Wspólnoty w określonych wąskich przedziałach (tunel) wobec dolara. Z powodu kryzysu naftowego, rozbieżności w polityce oraz słabości dolara w ciągu dwóch lat wąż stracił wiele części składowych i stał się niczym więcej niż strefą marki niemieckiej, składającą się z Niemiec, Danii oraz krajów Beneluksu.

Szybka „śmierć” węża nie osłabiła zainteresowania utworzeniem strefy stabilności walutowej. W 1977 r. ówczesny przewodniczący Komisji Wspólnot Europejskich Roy Jenkins przedstawił nową propozycję UGW. Została ona przyjęta w ograniczonej formie i zrealizowana pod postacią **Europejskiego Systemu Walutowego (ESW)** w marcu 1979 r. przy udziale walut wszystkich państw członkowskich, z wyjątkiem funta brytyjskiego.

Roy Jenkins,
przewodniczący
Komisji Europejskiej
w latach 1977–1981

© Wspólnoty Europejskie

OD EUROPEJSKIEGO SYSTEMU WALUTOWEGO DO TRAKTATU Z MAASTRICHT: 1979–1991

Kontrola inflacji staje się priorytetem WE

Europejski system walutowy (ESW) został zbudowany na założeniu stabilnych, lecz regulowanych kursów walutowych, zdefiniowanych w odniesieniu do nowo utworzonej europejskiej jednostki walutowej (ECU – european currency unit) – waluty koszykowej bazującej na średniej ważonej walut ESW. W obrębie ESW wahania kursowe były kontrolowane za pomocą **mechanizmu kursowego** (ERM – exchange rate mechanism) i utrzymywane w obrębie $\pm 2,25\%$ w stosunku do kursu centralnego, z wyjątkiem lira włoskiego, którego kurs mógł ulegać wahaniom w przedziale $\pm 6\%$.

Chociaż głównym celem ESW było zredukowanie wahań kursów walutowych, co było postrzegane jako szkodliwe dla handlu, inwestycji i wzrostu gospodarczego, utworzenie systemu bez wątpienia pomogło w osiągnięciu konsensusu przez państwa członkowskie. Ustalono, że kontrolowanie i zmniejszanie inflacji musi stać się priorytetem gospodarczym. ESW stanowił radykalnie nowy kierunek działań, ponieważ kursy walutowe mogły być zmieniane wyłącznie za obopólną zgodą państw członkowskich oraz Komisji, co stanowiło bezprecedensowe przeniesienie autonomii monetarnej.

ESW – dekada sukcesów

W ciągu kilku pierwszych lat nastąpiło wiele zmian w ESW. Jednakże przed rozpoczęciem negocjowania traktatu z Maastricht w latach 1990–1991 ESW został uznany za sukces. Krótkoterminowa zmienność kursów walut WE została w znacznym stopniu zmniejszona dzięki mieszance zbieżnych stóp inflacji, zarządzaniu stopami procentowymi nakierowanymi na kurs walutowy, wspólnym interwencjom na rynku walutowym oraz kontroli kapitału.

Sukces ten stworzył obiecującą podstawę do dyskusji nad UGW oraz stanowił źródło cennych doświadczeń dla banków centralnych państw członkowskich Wspólnoty w zakresie wspólnego zarządzania kursami walutowymi.

Wspólny pieniądź miał stanowić uzupełnienie jednolitego rynku

Argumenty przemawiające na korzyść UGW zaowocowały koniecznością uzupełnienia programu jednolitego rynku, przyjętego w 1985 r., którego celem miało być usunięcie wszystkich pozostałych barier na drodze swobodnego przepływu towarów, usług, osób i kapitału. Stało się jasne, że trudno będzie osiągnąć pełne korzyści płynące z rynku wewnętrznego z powodu stosunkowo wysokich kosztów handlowych wynikających z istnienia wielu walut oraz z ich niestabilnych kursów wymiany.

Ponadto wielu ekonomistów i pracowników banków centralnych uważało, że krajowa autonomia monetarna była niespójna z celami Wspólnoty (wolny handel, swobodny przepływ kapitału oraz stałe kursy walutowe). Dla wielu osób potwierdzeniem tych obaw był kryzys w mechanizmie ERM w latach 1992–1993, który spowodował wycofanie lira i funta szterlinga oraz poszerzenie widełek wahań do 15%.

Raport Delors'a zaleca tworzenie UGW w trzech etapach

W czerwcu 1988 r. na spotkaniu **Rady Europejskiej** w Hanowerze postanowiono powołać Komitet ds. Badań nad Unią Gospodarczą i Walutową, której przewodniczącym został Jacques Delors, ówczesny przewodniczący Komisji. Komitet skupiał prezesów banków centralnych wszystkich państw członkowskich WE. Komitet przedstawił w kwietniu 1989 r. jednogłośnie przyjęty raport, określający cele unii walutowej, za które uznano pełną liberalizację przepływu kapitału, pełną integrację rynków finansowych, definitywną wymiennalność walut, związanie ze sobą kursów walutowych na stałe oraz możliwe zastąpienie walut narodowych wspólnym pieniądzem.

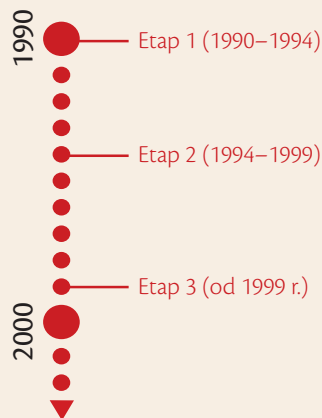
W raporcie wskazano, iż powyższe cele mogą zostać osiągnięte w trzech etapach, poczynając od zacieśnienia koordynacji gospodarczej i walutowej do utworzenia jednej wspólnej waluty z niezależnym Europejskim Bankiem Centralnym. Przedstawiono również konieczność opracowania reguł określających rozmiar oraz sposoby finansowania krajowych deficytów budżetowych.

© Wspólnicy Europejskie

Jacques Delors,
przewodniczący
Komisji Europejskiej
w latach 1985–1995

Trzy etapy UGW

Etap 1 (1990–1994)

Uzupełnienie rynku wewnętrznego oraz zniesienie ograniczeń na drodze dalszej integracji finansowej.

Etap 2 (1994–1999)

Utworzenie Europejskiego Instytutu Walutowego w celu wzmocnienia współpracy **banków centralnych** państw członkowskich oraz przygotowania **Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC)**. Zaplanowanie wprowadzenia waluty euro. Określenie sposobu przyszłego zarządzania strefą euro. Uzyskanie zbieżności gospodarczej pomiędzy krajami członkowskimi.

Etap 3 (od 1999 r.)

Ustalenie ostatecznych kursów walutowych oraz wprowadzenie euro. EBC i ESBC są odpowiedzialne za niezależną politykę walutową. Wdrożenie wiążących zasad budżetowych w państwach członkowskich.

© Wspólnota Europejskie

W stronę unii politycznej, gospodarczej i walutowej: traktat z Maastricht

Traktat z Maastricht

Rada Europejska, opierając się na raporcie Delors'a, postanowiła na posiedzeniu w Madrycie w czerwcu 1989 r. rozpocząć realizację pierwszego etapu UGW od lipca 1990 r., a podczas posiedzenia w Strasburgu w tym samym roku Rada Europejska podjęła decyzję o zwołaniu konferencji międzyrządowej w celu określenia zmian w traktacie, niezbędnych do przejścia do drugiego i trzeciego etapu wdrażania UGW.

Pierwszy etap realizacji UGW obejmował utworzenie pełnego rynku wewnętrznego, począwszy od skoordynowania polityk gospodarczych oraz usunięcia przeszkód na drodze do integracji finansowej. Dużym

ułatwieniem przy wprowadzaniu zmian do traktatu w kolejnych etapach okazały się daleko idące prace przygotowawcze przeprowadzone przez prezesów banków centralnych.

Traktat o Unii Europejskiej został zatwierdzony przez głowy państw lub szefów rządów państw członkowskich na spotkaniu Rady Europejskiej w Maastricht w grudniu 1991 r., gdzie zdecydowano, że Europa ma uzyskać silną i stabilną walutę przed końcem stulecia.

Abym unia gospodarcza i walutowa stanowiła solidne ramy dla tworzenia większej liczby miejsc pracy oraz dla osiągnięcia wyższego wzrostu, jak również dla uniknięcia zakłóceń, przed wprowadzeniem jednego pieniądza konieczne było, aby gospodarki państw członkowskich osiągnęły wysoki poziom konwergencji (zbieżności). Z tego powodu w Traktacie o Unii Europejskiej ujęto tzw. kryteria konwergencji z Maastricht, na podstawie których miała następować kwalifikacja państw członkowskich do przyjęcia waluty euro. Kryteria te przedstawiono w tabeli 1. Oprócz nich ustalono również, że kraje członkowskie muszą uzyskać zbieżność prawa krajowego oraz przepisów dotyczących krajowych banków centralnych i kwestii walutowych.

Tabela 1. Kryteria konwergencji z Maastricht

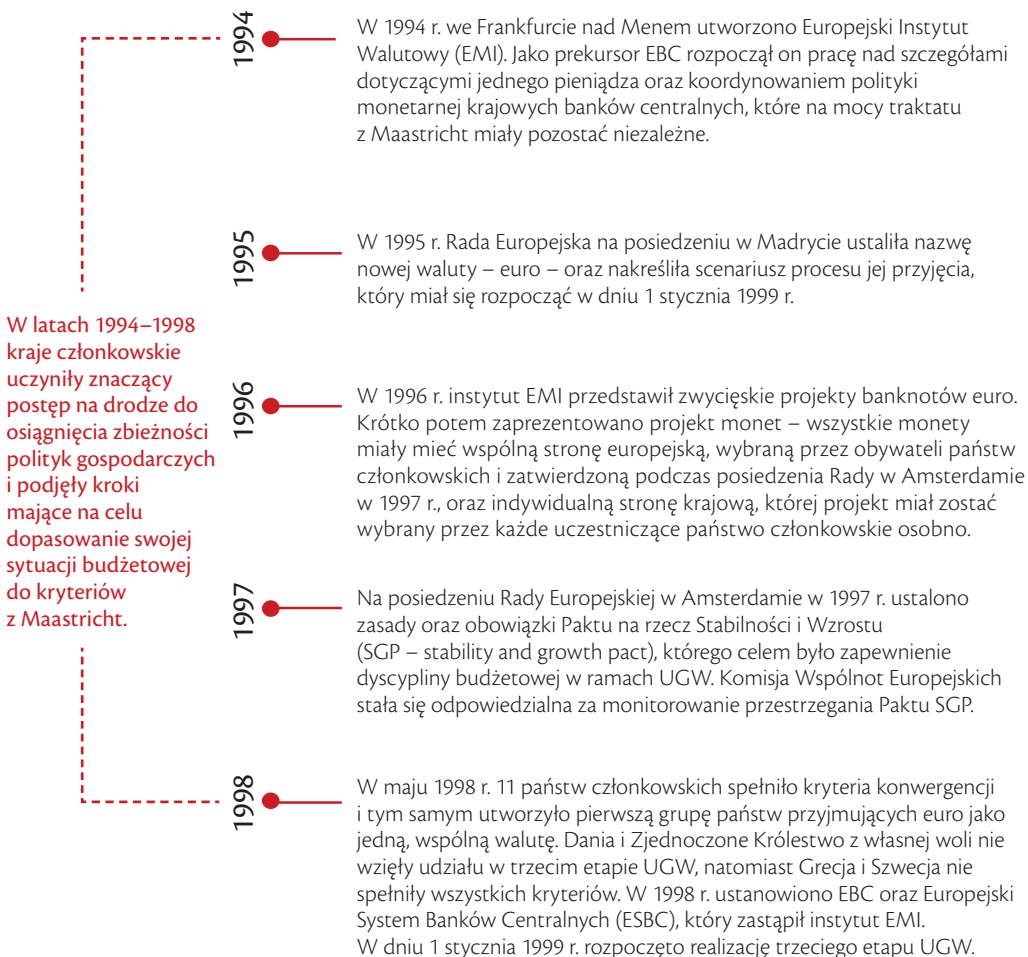
Co jest mierzone	Sposób pomiaru	Kryteria konwergencji
Stabilność cen	zharmonizowana stopa inflacji cen towarów konsumpcyjnych	nie więcej niż 1,5 punktu procentowego ponad stopę trzech państw członkowskich o najniższej dynamice cen
Dobry stan finansów publicznych	deficyt rządowy jako % PKB	wartość referencyjna: nie więcej niż 3%
Stabilność finansów publicznych	dług publiczny jako % PKB	wartość referencyjna: nie więcej niż 60%
Trwałość konwergencji	długookresowa stopa procentowa	nie więcej niż 2 punkty procentowe ponad stopę trzech państw członkowskich o najniższym poziomie inflacji
Stabilność kursu walutowego	odchylenie od kursu centralnego	uczestnictwo w mechanizmie kursowym ERM przez okres 2 lat bez naruszania ustaleń

Kryteria konwergencji z Maastricht zostały opracowane, aby zapewnić odpowiednie przygotowanie gospodarek państw członkowskich do przyjęcia jednej, wspólnej waluty. Stanowią one wspólną podstawę stabilności, bezpieczeństwa oraz ciągłości finansów publicznych dla kandydatów do strefy euro, która odzwierciedla zbieżność polityk gospodarczych oraz odporność na wstrząsy gospodarcze. Kryterium kursu walutowego zostało ustanowione, aby wykazać, że dane państwo członkowskie potrafi zarządzać swoją gospodarką bez uciekania się do deprecjacji waluty.

OD TRAKTATU Z MAASTRICHT DO WPROWADZENIA EURO I STREFY EURO:

1991–1999

Po uzgodnieniu celu (UGW) oraz warunków (kryteria z Maastricht) Unia Europejska mogła podjąć dalsze kroki. Realizacja drugiego etapu rozpoczęła się w lipcu 1994 r. i trwała do momentu wprowadzenia wspólnej waluty w 1999 r. W drugim etapie zainicjowano szereg czynności przygotowawczych.

© Wspólnota Europejskie

Wprowadzenie euro: 1999–2002

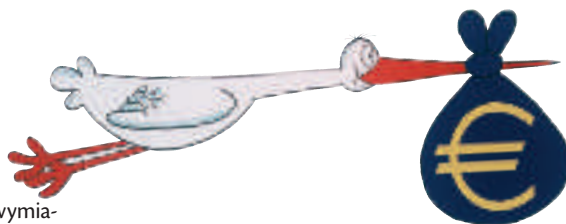
Dnia 31 grudnia 1998 r. nieodwołalnie usztywniono kursy dewizowe walut uczestniczących państw członkowskich wobec euro. Natomiast 1 stycznia 1999 r. wprowadzono euro oraz **Eurosystem**, składający się z EBC oraz krajowych banków centralnych (KBC) państw członkowskich strefy euro, który przejął odpowiedzialność za politykę monetarną w nowej strefie euro. Stanowiło to początek okresu przejściowego, który miał trwać trzy lata oraz zakończyć się wprowadzeniem banknotów i monet euro oraz wycofaniem banknotów i monet walut krajowych. **Rada** uznała w 2000 r., na podstawie wniosku Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, że Grecja spełniła wymagane warunki przyjęcia wspólnej waluty. Grecja przystąpiła do strefy euro 1 stycznia 2001 r.

Chociaż w zasadzie euro natychmiast zastąpiło waluty krajowe, krajowe jednostki walutowe stały się podjednostkami euro, które początkowo funkcjonowało wyłącznie jako pieniądź księgowy. Banknoty i monety walut krajowych nadal pozostawały środkiem płatniczym wykorzystywanym przy dokonywaniu codziennych transakcji gotówkowych. Podczas okresu przejściowego euro było wykorzystywane przez świat biznesu i finansów do codziennych operacji bezgotówkowych. Dla rynków finansowych to przejście na nową walutę było natychmiastowe – grunt został przygotowany bardzo dobrze i handel na rynkach finansowych zaczęto prowadzić wyłącznie w euro. W sektorze administracji i biznesu wystąpił dłuższy okres przejściowy z powodu konieczności stopniowej reorganizacji systemów księgowych, cenowych i płatniczych w celu przystosowania ich do nowej waluty. Dla obywateli najbardziej widocznym elementem przejścia na nową walutę było pojawienie się w sklepach, na stacjach benzynowych itp. cen podawanych w dwojaki sposób. Był to element rozległej kampanii promocyjnej, mającej na celu zaznajomienie społeczeństwa z euro oraz z nadchodzącym wprowadzeniem banknotów i monet.

Bankomaty podają kwoty również w euro

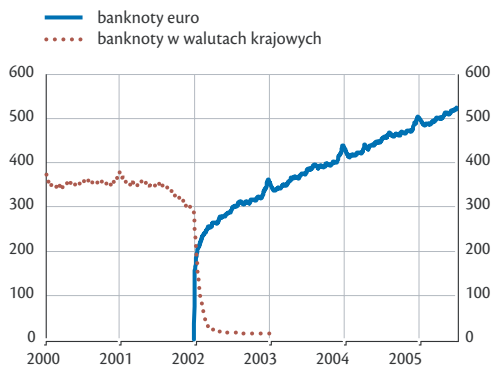
NOWY ROK – NOWA WALUTA

W dniu 1 stycznia 2002 r. nastąpiła największa wymiana środków płatniczych w historii. Było to wyzwanie o bezprecedensowych rozmiarach, które obejmowało sektor bankowy, firmy świadczące usługi konwojowania wartości pieniężnych, handlowców detalicznych, przemysł maszynowy oraz zwykłych obywateli. Wcześniej krajowe banki centralne przekazały bankom krajowym około 144 miliardów euro w gotówce, a banki krajowe przekazały pieniądze handlowcom detalicznym, aby uniknąć problemów w łańcuchu dostawczym. Oznaczało to, że gotówkowe euro było szeroko rozpowszechnione we wszystkich sektorach już w pierwszych dniach 2002 r. Przed 3 stycznia 2002 r. 96% wszystkich bankomatów w strefie euro wydawało banknoty euro. Natomiast już po upływie jednego tygodnia od wprowadzenia wspólnego pieniądza ponad połowa wszystkich transakcji gotówkowych była prowadzona w euro.

© Wspólnota Europejskie

Łączna wartość banknotów w obiegu w latach 2000–2005 (w mld euro)

Źródło: EBC

Wymiana gotówki została ukończona w ciągu dwóch miesięcy. Banknoty i monety krajowe przestały być legalnym środkiem płatniczym wraz z końcem lutego 2002 r., a w niektórych państwach członkowskich nawet wcześniej. Do tego momentu wycofano z obiegu ponad 6 miliardów banknotów oraz blisko 30 miliardów monet krajowych. Euro nareszcie wkroczyło do życia ponad 300 milionów mieszkańców w 12 państwach.

Zarządzanie unią gospodarczą i walutową

Podobnie jak jednolity rynek – UGW nie jest celem samym w sobie. Jest to narzędzie do osiągnięcia celów Unii Europejskiej – zwłaszcza zrównoważonego i trwałego wzrostu gospodarczego oraz niskiego bezrobocia. Operacje i instytucje UGW zostały zaprojektowane od początku tak, aby wspierały właśnie te cele przez zarządzanie walutowymi i gospodarczymi aspektami strefy euro.

POLITYKA MONETARNA

Strefa euro posiada jedną walutę i jedną politykę monetarną oraz niezależny, scentralizowany proces podejmowania decyzji.

EBC oraz banki centralne wszystkich państw członkowskich UE tworzą Europejski System Banków Centralnych (ESBC). EBC i banki centralne państw członkowskich strefy euro w obrębie ESBC tworzą Eurosystem. Decyzje w zakresie polityki monetarnej strefy euro mogą być podejmowane wyłącznie przez Radę Prezesów EBC, złożoną z prezesów krajowych banków centralnych państw członkowskich, które przyjęły walutę euro oraz członków Zarządu EBC. Rada Prezesów EBC jest jego najwyższym organem decyzyjnym.

Stan na dzień 1 stycznia 2009 r.

POLITYKA GOSPODARCZA

Odpowiedzialność za politykę gospodarczą strefy euro spoczywa w dużej mierze na państwach członkowskich. Jednakże traktat WE wymaga od nich takiego skoordynowania procesu formułowania założeń krajowych polityk gospodarczych, aby były one zbieżne z nadrzędnym założeniem osiągnięcia celów Wspólnoty. Koordynacja jest zapewniana przez Komisję oraz radę **Ecofin**, która składa się z ministrów gospodarki i finansów państw członkowskich. Proces koordynacji wspomagany jest przez wiele struktur i instrumentów. Parlament Europejski bierze również aktywny udział w debacie politycznej, w szczególności przez przyjmowanie rezolucji dotyczących głównych kwestii gospodarczych.

Eurogrupa

Nieformalne zgrupowanie ministrów gospodarki i ministrów finansów państw członkowskich strefy euro, które wybiera własnego przewodniczącego na okres dwóch lat. W posiedzeniach Eurogrupy uczestniczy również Komisja oraz EBC. Eurogrupa stanowi forum służące do omawiania kwestii związanych ze strefą euro oraz do koordynowania polityk.

© Wspólnoty Europejskie

*Jean-Claude Juncker,
premier i minister finansów
Luksemburga oraz
przewodniczący Eurogrupy*

Pakt na rzecz stabilności i wzrostu (Stability and Growth Pact – SGP)

Kładąc nacisk na obserwację gospodarek państw członkowskich, pakt SGP pomaga egzekwować dyscyplinę fiskalną w obrębie UGW oraz zagwarantować dobry stan finansów publicznych. Komisja monitoruje deficyt budżetowy i dług publiczny, które na mocy traktatu muszą być odpowiednio niższe niż 3% i 60% PKB. W razie naruszenia tych limitów Rada może zainicjować procedurę nadmiernego deficytu, obejmującą, w ostateczności, kary finansowe nakładane na dane państwo członkowskie.

Ogólne wytyczne polityki gospodarczej (BEPG – broad economic policy guidelines)

Są to podstawowe narzędzia koordynacji polityk gospodarczych w obrębie UE. Pełnią kluczową rolę w promowaniu stabilności makroekonomicznej, reform strukturalnych oraz płynnym funkcjonowaniu UGW. Wytyczne BEPG są niewiążącymi wytycznymi dla polityk gospodarczych Wspólnoty i państw członkowskich. Są oparte na wynikach dyskusji o polityce gospodarczej, prowadzonych pomiędzy instytucjami europejskimi (Komisją, Radą i Parlamentem) a państwami członkowskimi, dzięki czemu Komisja Wspólnot Europejskich może stworzyć dla Wspólnoty oraz każdego państwa członkowskiego zalecenia, które przyjmuje Rada Ministrów. Rada i Komisja Wspólnot Europejskich monitorują wdrażanie przyjętych zaleceń. Wytyczne BEPG tworzą standard, w odniesieniu do którego ocenia się kolejne decyzje w zakresie krajowej i europejskiej polityki gospodarczej. W razie braku zgodności Rada może wydać niewiążące zalecenie podjęcia działań naprawczych.

Dalsze rozszerzanie strefy euro

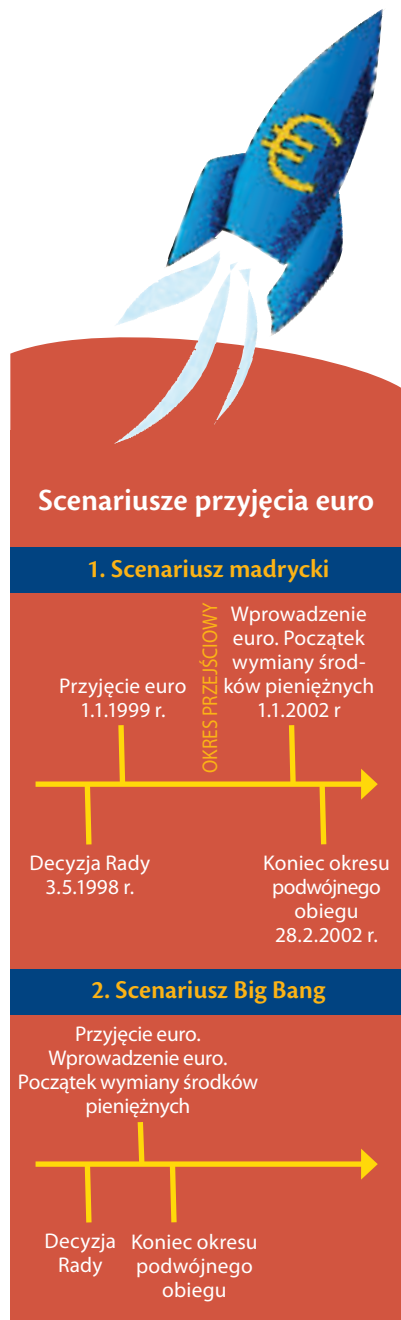
Państwa członkowskie, które weszły do UE w 2004 i 2007 r., należą do UGW – co oznacza, że koordynują swoje decyzje w zakresie polityk gospodarczych z innymi państwami członkowskimi UE. Ich banki centralne należą również do ESBC. Ponieważ jednak państwa te nie przystąpiły do strefy euro bezpośrednio w momencie dołączenia do Unii, ich oficjalny status do momentu przyjęcia jednej, wspólnej waluty to „państwa członkowskie z derogacją”. Ten status jest nadawany przez akt akcesyjny i zobowiązuje państwa członkowskie do ostatecznego przystąpienia do strefy euro. Nowe państwa członkowskie nie przystąpiły do strefy euro bezpośrednio w momencie akcesji, ponieważ nie spełniały kryteriów konwergencji. Traktat akcesyjny tym samym zapewnił im czas na podjęcie odpowiednich działań, mających na celu osiągnięcie konwergencji. Jako pierwsza z nowych państw członkowskich do strefy euro dołączyła Słowenia w 2007 r., a następnie Cypr i Malta w 2008 r. oraz Słowacja w 2009 r.

KONIECZNOŚĆ OSIĄGNIĘCIA KONWERGENCJI

Kryteria konwergencji z Maastricht stanowią cele gospodarcze i zmiany instytucjonalne, które dane państwo musi spełnić przed uzyskaniem możliwości przyjęcia wspólnej waluty oraz wejścia do strefy euro. Jako miarę konwergencji wykorzystuje się wskaźniki makroekonomiczne przedstawione w tabeli 1.

MOŻLIWE SCENARIUSZE

Chociaż kraje chcące przystąpić do strefy euro muszą spełnić kryteria konwergencji, sam proces wprowadzenia euro może różnie przebiegać w państwach, które dołączą później. Kiedy utworzono strefę euro, państwa członkowskie założyciele otrzymały trzyletni okres przejściowy pomiędzy przyjęciem euro jako waluty księgowej dla transakcji bezgotówkowych (1999) oraz wprowadzeniem euro dla transakcji gotówkowych (2002). Jest to tzw. scenariusz madrycki, w którym trzyletni okres przejściowy pozwala osobom fizycznym i firmom przygotować się do przyjęcia jednej, wspólnej waluty, zanim ta rzeczywiście pojawi się w obiegu. Podczas okresu przejściowego do transakcji gotówkowych nadal wykorzystywane są krajowe środki płatnicze. Jednak wiele państw członkowskich przystępujących do strefy euro w przyszłości ma zamiar zastosować tzw. scenariusz Big Bang, w którym banknoty i monety euro zostaną wprowadzone do obiegu już w momencie dołączenia do strefy euro, a waluta narodowa zostanie szybko wycofana.

STREFA EURO

Dotychczasowe osiągnięcia

SPRAWNE INSTYTUCJE DLA SPRAWNEJ GOSPODARKI

Instytucjonalne ramy zarządzania UGW okazały się sukcesem i odzwierciedlają silne zaangażowanie państw członkowskich strefy euro we współpracę w zakresie kwestii gospodarczych, będących przedmiotem wspólnej troski. Ta współpraca jest niezmiernie ważna dla wzrostu i tworzenia miejsc pracy oraz podnoszenia standardu życia, które wspiera jednolity rynek i UGW.

Pojedyncze kraje, takie jak Stany Zjednoczone czy Japonia, posiadają scentralizowaną politykę monetarną oraz scentralizowaną **politykę fiskalną** prowadzoną przez jeden rząd. W strefie euro sprawa wygląda inaczej. Mimo że strefa euro posiada scentralizowaną niezależną politykę monetarną prowadzoną przez EBC, za politykę fiskalną obejmującą kwestie dochodów oraz wydatków krajowych budżetów odpowiadają rządy poszczególnych państw, chociaż ta polityka podlega wielu przepisom na poziomie UE. Z tego powodu współpraca oraz koordynacja pomiędzy państwami członkowskimi strefy euro w zakresie polityki fiskalnej stanowi najważniejszy element napędowy unii gospodarczej i walutowej.

UGW jest oparta na kilku silnych ciałach kolegialnych, których współdziałanie przyniosło wiele sukcesów w zarządzaniu jej działaniami:

- **Europejski System Banków Centralnych**, łączący banki centralne wszystkich państw członkowskich UE i Eurosystem, czyli EBC plus krajowe banki centralne państw członkowskich należących do strefy euro oraz EBC. EBC decyduje o kształcie polityki monetarnej z nadrzędnym celem zapewnienia stabilności cen;
- **Komisja Europejska**, która, za pośrednictwem swojego komisarza i Dyrekcji Generalnej ds. Gospodarczych i Finansowych (DG ECFIN), monitoruje i ocenia sytuację gospodarczą w państwach członkowskich UE oraz wydaje zalecenia;
- **Rada UE** w składzie ministrów gospodarki i finansów państw członkowskich (Rada Ecofin), określa szerokie wytyczne gospodarcze oraz podejmuje decyzje w zakresie zaleceń Komisji, również biorącej udział w posiedzeniach tego ciała. Ministrowie ze strefy euro spotykają się jako Eurogrupa – nieformalne zgrupowanie, w którym uczestniczą także przedstawiciele Komisji oraz EBC.
- **Parlament Europejski** również uczestniczy w podejmowaniu decyzji w ramach UGW, głównie przez fakt, że Prezes EBC ma obowiązek przedstawiać mu osobiście okresowe sprawozdania. Proces ten znany jest pod nazwą „dialogu walutowego”. Sprawozdania Parlamentowi składa także komisarz do spraw gospodarczych i walutowych. Parlament musi być ponadto proszony o konsultacje w sprawie decyzji dotyczących przyjęcia nowego kraju do strefy euro, jak również w sprawie mianowania członków Zarządu EBC.

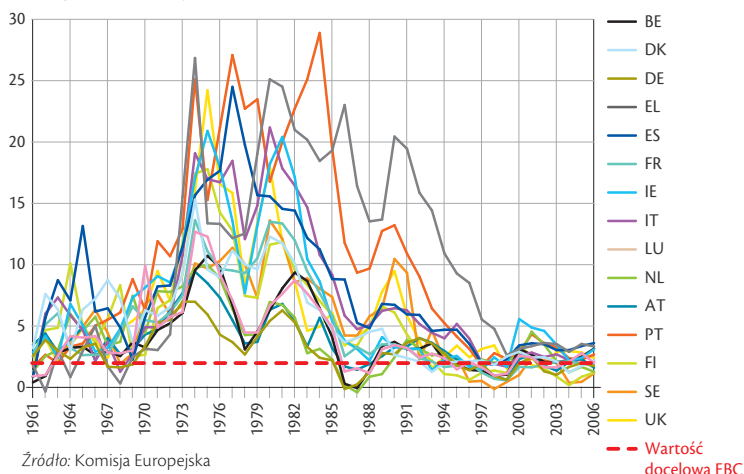

STABILNOŚĆ GOSPODARCZA – KORZYŚCI DLA WSZYSTKICH

Zawirowania walutowe oraz wysoka inflacja utrzymujące się przez większą część lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych ubiegłego wieku przyniosły trudności oraz niepewność. Jednak podczas przygotowań do unii gospodarczej i walutowej inflacja znacząco spadła. W późniejszym okresie inflację utrzymywano na niskim poziomie. Główną misją EBC jest kontrolowanie inflacji na poziomie rocznym niższym niż 2% średniookresowo, lecz zbliżonym do tej wartości. Historyczny rozwój inflacji przedstawiono na rysunku po prawej stronie.

Konwergencja w zakresie inflacji: 12 krajów należących do strefy euro (rocznie w %)

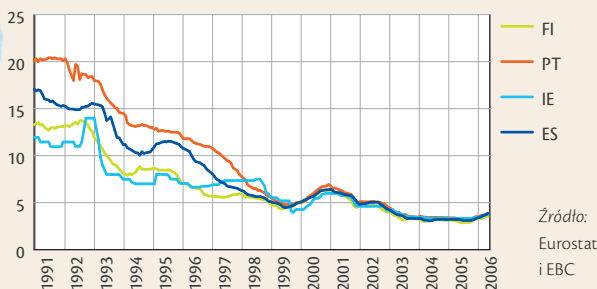

Niska inflacja i stabilne ceny mają wiele zalet i są korzystne zarówno dla firm, jak i dla konsumentów.

- Mniej kosztowne kredyty konsumenckie i mniejsza niepewność co do wysokości przyszłych rat. Możliwość prostszego i bezpieczniejszego zaciągania kredytów przez zwykłych obywateli, np. na kupno domu lub samochodu, z większą pewnością co do wysokości przyszłych rat.

Oprowcentowanie kredytów hipotecznych w czterech krajach strefy euro

- Więcej bodźców dla firm do inwestowania. Kiedy inflacja jest wysoka i niestabilna, kredytodawcy ustanawiają oprócz stopy procentowej także bezpieczną rezerwę, tzw. opłatę z tytułu ryzyka. Przy niskiej, stabilnej inflacji rezerwy bezpieczeństwa nie są już konieczne, więc do firmy płynie strumień pieniędzy, które można przeznaczyć na inwestycje, co skutkuje tworzeniem nowych miejsc pracy i wzrostem gospodarczym.
- Korzyści dla społeczeństwa, także dla jego mniej zamożnej części, oraz dla spójności społecznej. Zmienna inflacja powoduje zwiększenie przepaści pomiędzy bogatszą i biedniejszą częścią społeczeństwa. Przy stabilnej inflacji mniej zamożna część społeczeństwa jest lepiej chroniona przed utratą swojego majątku oraz siły nabywczej.

WSPÓLNY PIENIĄDZ – UZUPEŁNIENIE JEDNOLITEGO RYNKU

Korzystanie z wielu walut pociąga za sobą koszty i utrudnia porównywanie cen, nawet w ramach jednolitego rynku. Jedna waluta – euro – pozwala uniknąć tych problemów i przynosi korzyści konsumentom i firmom.

- W strefie euro wyeliminowano koszty wymiany pieniędzy na granicach, tzw. koszty transakcji. Spowodowało to zredukowanie kosztów dla osób podróżujących w celach służbowych, naukowych i wakacyjnych. Kiedyś podróżnik z tysiącem marek niemieckich w kieszeni, który odwiedziłby 15 państw członkowskich i w każdym z nich wymienił pieniądze, pozostałby po powrocie do domu z połową początkowej kwoty, bez robienia jakichkolwiek zakupów. Dzisiaj osoba zaczynająca podróż z 1000 euro powróciłaby do domu z taką samą kwotą w kieszeni.
- Euro wprowadza przejrzystość cen na jednolitym rynku. Konsument i firmy mogą z łatwością porównywać ceny towarów i usług w obrębie UE. Skutkuje to zwiększeniem konkurencji wśród dostawców oraz ma wpływ na obniżenie cen w strefie euro. Przejrzystość jest wspierana przez niską, stabilną inflację, ponieważ można łatwiej zidentyfikować zmiany cen względnych. Ponadto konkurencja zwiększa się dzięki rozwojowi e-handlu przez Internet, który umożliwia proste porównywanie cen w różnych krajach.
- Koszty transakcji mogą być bardzo znaczące; przed przyjęciem euro szacowano je na 0,3–0,4% PKB UE, tzn. 20–25 miliardów euro. Firmy ponosiły dużą część tych kosztów, ponieważ przesyłały towary, ludzi i kapitał w obrębie UE. Po zniknięciu kosztów transakcji w obrębie strefy euro środki te mogą teraz zostać przeznaczone na owocne inwestycje we wzrost gospodarczy i miejsca pracy, co wpływa ponadto na stymulowanie handlu wewnątrzspółnotowego. Co więcej, usunięcie kosztów transakcji w obrębie jednolitego rynku uatrakcyjniło strefę euro w oczach inwestorów zagranicznych.

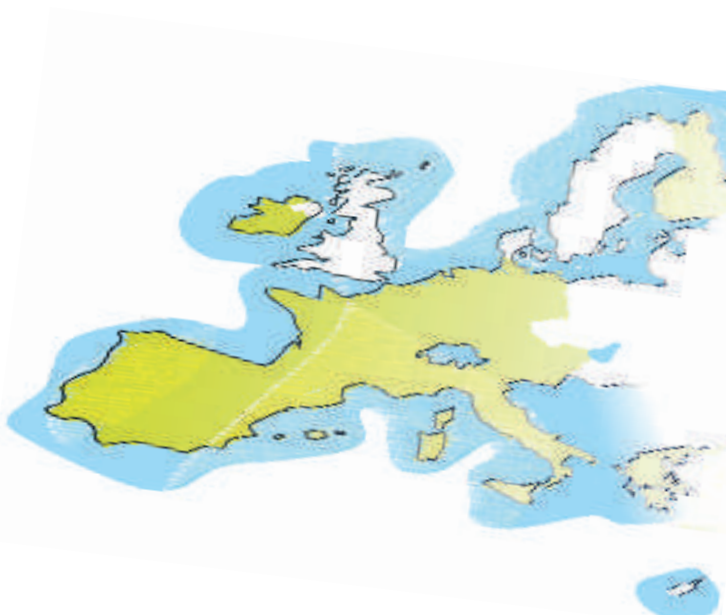
© Christophe Marjalet/PhotoAlto

© Wspólnoty Europejskie

© Imagesource

MIĘDZYNARODOWA ROLA EURO

Euro jest silną walutą międzynarodową. Przy wsparciu państw członkowskich strefy euro, silnej polityce monetarnej, przejrzystości prowadzonej przez EBC, jak również rozmiarach i potędze strefy euro jako bloku, euro stało się tak atrakcyjną światową walutą jak dolar amerykański czy jen japoński. W tabeli 2 przedstawiono porównanie niektórych najważniejszych wskaźników gospodarczych strefy euro oraz UE z USA i Japonią:

© Christophe Marjoleit/PhotoAlto

Tabela 2

Najważniejsze wskaźniki (2007)	Strefa euro (15)	UE-27	USA	Japonia
Liczba mieszkańców (w milionach)	320	496	302	128
PKB (w bilionach euro, wyliczone na podstawie parytetu siły nabywczej – PPP)	8,9	12,6	11,9	3,7
Udział w światowym PKB (% PPP)	16,4	22,5	21,6	6,7
Eksport (*) (towary i usługi jako % PKB)	22,3	14,1	11,9	18,4
Import (*) (towary i usługi jako % PKB)	21,1	14,7	17,0	16,5

(*) Z wyłączeniem handlu wewnątrzspółnotowego.

Źródło: dane EBC i MFW z 2008 r.

Z danych przedstawionych w tabeli 2 wynika, że strefa euro to silny, otwarty blok handlowy. Otwartość, w połączeniu z siłą euro w ramach UGW, przynosi **kilka korzyści**:

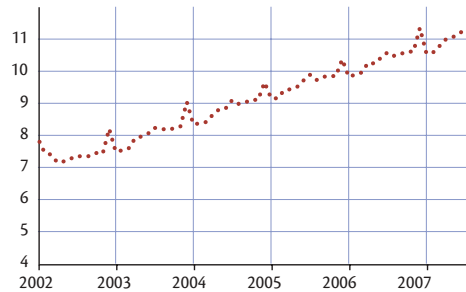
- Jako największa potęga handlowa na świecie, strefa euro jest atrakcyjnym celem dla narodów handlowych, które chcą robić interesy w obrębie jednolitego rynku. Firmy w strefie euro mogą wystawiać faktury oraz dokonywać płatności w euro, co obniża ich koszty i ryzyko, umożliwiając lepsze planowanie działalności gospodarczej.
- Euro jest atrakcyjną walutą rezerwową dla innych krajów. Udział euro w oficjalnych rezerwach dewizowych zgromadzonych przez banki centralne na całym świecie cały czas rośnie i pod koniec 2004 r. wynosił około 25%, dużo więcej niż udział walut krajowych zastąpionych przez euro.
- Siła euro oraz jego rosnące wykorzystywanie w handlu międzynarodowym zapewnia strefie euro silną pozycję w międzynarodowych instytucjach i organizacjach finansowych, takich jak Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) i Bank Światowy. Chociaż państwa członkowskie są często bezpośrednio reprezentowane w tych organach, Rada Ecofin, Komisja Europejska oraz EBC biorą udział w odpowiednich spotkaniach tych międzynarodowych organizacji oddzielnie lub jako część delegacji UE.

Euro w liczbach

W ramach przygotowań do wprowadzenia euro wydrukowano około 14 miliardów banknotów euro, wartych 633 miliardy euro, i wybito 52 miliardy monet euro – wykorzystując 250 000 ton metalu. O poranku 1 stycznia 2002 r., kiedy wprowadzono euro, w strefie euro dostępnych było około 7,8 miliarda banknotów o łącznej wartości 140 miliardów euro. Od tego czasu zapotrzebowanie na euro stale rosło, co przedstawiono na wykresie po prawej (wartości szczytowe wzrostu wynikają z dodatkowego zapotrzebowania na banknoty w okresie świąt Bożego Narodzenia):

Łączna liczba banknotów euro w obiegu od stycznia 2002 r. do sierpnia 2007 r. (w mld)

Źródło: EBC

© Wspólnota Europejska

Do końca 2006 r. w obiegu znajdowało się ponad 11 mld banknotów euro o wartości przekraczającej 620 mld euro i prawie 70 mld monet euro o wartości wynoszącej prawie 18 mld euro – banknoty są dostępne w ponad 250 tys. bankomatów w strefie euro.

EBC posiada wyłączne prawa do autoryzacji emisji banknotów euro. Ich produkcja jest współdzielona przez krajowe banki centralne. Monety euro są emitowane przez państwa członkowskie strefy euro w ilości zatwierdzonej przez EBC.

Euro na zdjęciach

WSZYSTKIE BANKNOTY EURO MAJĄ JEDNAKOWY WYGLĄD

Wygląd banknotów został wybrany w drodze konkursu przeprowadzonego w całej UE. Zwycięskie projekty były zainspirowane tematem „Epoki i style Europy” i przedstawiają style architektoniczne z siedmiu okresów kulturalnej historii Europy: klasycyzm, romański, gotycki, renesansowy, barokowy i rokoko, epokę żelaza i szkła oraz architekturę współczesną. Na wszystkich banknotach przedstawiane są takie elementy, jak okna, bramy i mosty. Banknoty mają różne rozmiary, wyrazistą kolorystykę i wypukłe fragmenty, pomagające osobom z wadami wzroku rozpoznawać nominały.

Zabezpieczenia

Zarówno banknoty, jak i monety posiadają najnowocześniejsze zabezpieczenia, przeciwdziałające fałszerstwu. Wypukły druk zapewnia specjalne wrażenia dotykowe. Ponadto wykorzystano znaki wodne, nici zabezpieczające i hologramy widoczne z obu stron. Monety są chronione przez unikatowy skład metalu oraz funkcje umożliwiające odczyt w maszynach.

© EBC

Na stronie internetowej EBC zamieszczono prezentację zabezpieczeń: www.ecb.eu

MONETY EURO RÓŻNIĄ SIĘ WYGLĄDEM

Jedna strona monet euro (awers) jest taka sama dla wszystkich monet, natomiast druga strona (rewers) posiada motyw danego kraju. Każde państwo członkowskie strefy euro wybiera własną serię motywów (często w drodze konkursu), która odzwierciedla historię lub kulturę danego kraju. Oprócz państw członkowskich należących do strefy euro pozwolenia na wybijanie monet euro udzielono księstwu Monaco, San Marino i Watykanowi. Wspólne wzory pokazują mapę Europy oraz, w przypadku wyższych nominałów, różnią się w zależności od daty wydania monety (starsze monety ukazują UE przed 2004 r.; nowsze, wprowadzane od 2007 r., pokazują całą Europę w celu odzwierciedlenia rozszerzenia Unii).

Na tej stronie przedstawiono monety o nominale 5 centów, 50 centów, 1 euro i 2 euro każdego z państw członkowskich należących do strefy euro. Komplet monet euro można obejrzeć pod adresem:

www.ec.europa.eu/euro

Specjalne motywy na specjalne okazje

Każde państwo członkowskie strefy euro może raz do roku wypuścić pamiątkową monetę o nominale 2 euro. Te monety mają te same cechy i właściwości, jak również tę samą stronę wspólną co zwykle monety o nominale 2 euro. Natomiast odróżnia je od nich pamiątkowy motyw po stronie krajowej. Na przykład w 2005 r. Finlandia wypuściła do obiegu pamiątkową monetę o nominale 2 euro w celu uczczenia założenia Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz członkostwa Finlandii w tej organizacji. Grecja wyemitowała natomiast pamiątkową monetę w 2004 r., aby upamiętnić Igrzyska Olimpijskie w Atenach.

Słownik

Bank centralny: Bank narodowy, zarządzający rezerwami pieniężnymi kraju i kontrolujący podaż pieniądza.

Ecofin: Rada Unii Europejskiej, w której zasiadają ministrowie gospodarki i finansów państw członkowskich UE.

Eurogrupa: Ministrowie gospodarki i ministrowie finansów państw członkowskich należących do strefy euro.

Europejski Bank Centralny (EBC): Bank centralny dla strefy euro. EBC niezależnie zarządza polityką walutową strefy euro.

Europejski System Banków Centralnych (ESBC): Składa się z banków centralnych UE i EBC.

Europejski System Walutowy (ESW): System zarządzania wahaniami kursów walutowych, wprowadzony przez Wspólnotę Europejską w 1979 r.; zastąpił mechanizm „węża w tunelu”.

Eurosystem: Część ESBC, składająca się z banków centralnych strefy euro i EBC.

Jednolity rynek: Unia celna, ze wspólną polityką odnośnie do swobody przepływu kapitału, towarów, siły roboczej i usług. Jednolity rynek jest podobny do wspólnego rynku, lecz kładzie nacisk na usuwanie barier handlowych, takich jak normy techniczne i podatki – jest on bardziej zharmonizowany. UE była na początku wspólnym rynkiem, a po podpisaniu traktatu z Maastricht w 1992 r. stała się jednolitym rynkiem.

Mechanizm kursowy (ERM): Element Europejskiego Systemu Walutowego, zgodnie z którym

członkowie ESW zgodzili się utrzymywać względną cenę swoich walut w obrębie wąskich limitów wobec ECU. Mechanizm ERM został zastąpiony mechanizmem ERM II razem z wprowadzeniem euro w 1999 r. W tym mechanizmie waluty państw członkowskich UE są powiązane z walutą euro w obrębie zakresu wahań $\pm 15\%$.

Parlament Europejski: Parlament, którego posowie z 27 państw członkowskich wybierani są bezpośrednio przez obywateli UE, ponosi wraz z Radą odpowiedzialność za uchwalanie prawa europejskiego, chociaż jego uprawnienia różnią się w zależności od dziedziny działań. W przypadku UGW Parlament wpływa zarówno na kształt prawodawstwa, jak i na szerszą debatę polityczną za pomocą swojej Komisji Gospodarczej i Monetarnej.

Polityka fiskalna: Dotyczy zarządzania rządowymi dochodami (np. przez opodatkowanie) i wydatkami (np. nakłady na służbę zdrowia).

Polityka monetarna: Dotyczy zarządzania podażą pieniędzy w gospodarce, np. przez drukowanie pieniędzy lub ustalanie stóp procentowych.

Rada Europejska: Spotkania głów państw i rządów państw członkowskich Unii Europejskiej oraz przewodniczącego Komisji Wspólnot Europejskich.

Rada (Rada Unii Europejskiej): Składa się z przedstawicieli rządów państw członkowskich. Jest to organ decyzyjny Unii Europejskiej. Przedstawiciele rządów spotykają się w różnych konfiguracjach Rady.

Na przykład ministrowie rządów odpowiedzialni za kwestie ochrony środowiska spotykają się na zebraniach Rady ds. Środowiska.

System Bretton Woods: System międzynarodowego zarządzania walutowego, uzgodniony w 1944 r. przez największe potęgi przemysłowe świata. Wymagał od sygnatariuszy powiązania ich walut krajowych z ceną złota, tym samym zapewniając międzynarodową stabilność walutową.

Traktat rzymski (Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą): Traktat podpisany w 1957 r. w Rzymie, na mocy którego powstała Europejska Wspólnota Gospodarcza – prekursor Wspólnoty Europejskiej. Na mocy traktatu z Maastricht zmieniono jego nazwę na traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (traktat WE).

Traktat WE: patrz traktat rzymski.

Traktat z Maastricht (Traktat o Unii Europejskiej): Traktat podpisany w 1992 r. w holenderskim mieście Maastricht pomiędzy państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej. Traktat z Maastricht rozszerzył zakres uprawnień Wspólnoty Europejskiej, przekształcając ją w Unię Europejską i doprowadził do utworzenia UGW oraz waluty euro.

Wąż w tunelu: Mechanizm zarządzania wahaniami kursów walutowych wobec dolara amerykańskiego, wprowadzony przez Wspólnotę Europejską w 1972 r. Termin „wąż” dotyczy walut, natomiast termin „tunel” dotyczy dolara amerykańskiego.

Ani Komisja Europejska, ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie odpowiada za możliwe wykorzystanie informacji zawartych w niniejszej publikacji.

Wiele informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w Internecie w portalu Europa (<http://europa.eu>).

Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, 2009

Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu znaleźć odpowiedź na pytania dotyczące Unii Europejskiej.

Numer bezpłatnej infolinii (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*): niektórzy operatorzy telefonii komórkowej nie udostępniają połączeń z numerami 00 800 lub pobierają za nie opłaty

Komisja Europejska

JEDNA WALUTA DLA JEDNEJ EUROPY

Droga do euro

2009 — 20 str. — 17,6 × 25 cm

ISBN 978-92-79-11412-0

doi: 10.2765/5945

© Wspólnoty Europejskie, 2009

Powielanie materiałów dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Printed in Belgium

DRUK NA PAPIERZE BIAŁYM BEZCHLOROWYM

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych
http://ec.europa.eu/economy_finance/index_en.htm

Eurostat – Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Europejski Bank Centralny
<http://www.ecb.eu/>

Komisja Europejska
<http://ec.europa.eu/>

Euro
<http://ec.europa.eu/euro>

JEDNA WALUTA DLA JEDNEJ EUROPY

Droga do euro

Dzień 1 stycznia 1999 r., kiedy 11 państw Unii Europejskiej utworzyło unię posługującą się wspólną walutą, przeszedł do historii.

Banknoty i monety euro weszły do obiegu z dniem 1 stycznia 2002 r. Historia wspólnej europejskiej waluty jest jednak dużo dłuższa i sięga początków samej Unii Europejskiej. Pięćdziesiąt lat po tym, jak podpisanie traktatu rzymskiego położyło fundamenty obecnej Unii, euro okazało się największym i najbardziej widocznym sukcesem procesu integracji europejskiej.

Tę długą drogę do wspólnej waluty przedstawiono w niniejszej broszurce i na dołączonym plakacie, które są dostępne na stronie internetowej Komisji Europejskiej:

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/